

Józef Ignacy Bielski

Dwudziestolecie Wydawnictwa Prawniczego : nowości wydawnicze w 1972 r.

Palestra 16/2(170), 102-106

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Mimo odmienności warunków wspólny kierunek działania adwokatury wszystkich krajów socjalistycznych powoduje potrzebę szerszej wymiany doświadczeń, zacieśnienia więzów współpracy. Zasługuje np. na szczególną uwagę propozycja Rady Adwokackiej w Pradze wzajemnych wizyt pomiędzy aplikantami krajów socjalistycznych oraz bardziej systematycznego organizowania spotkań międzynarodowych, wymiany prasy i wydawnictw adwokackich.”

*

Z obowiązku informacyjnego odnotować należy publikację Danuty Frey-Majewskiej pt. *W todze obrońcy*, zamieszczoną w „Tygodniku Demokratycznym” (nr 51 z dnia 19 grudnia br.).

W publikacji tej dokonano przeglądu aktualnych problemów związanych z wykonywaniem zawodu adwokata, co dobrze służy upowszechnieniu wśród szerokiego kręgu społeczeństwa rzetelnej informacji o funkcji społecznej adwokatury oraz o blaskach i cieniach, jakie towarzyszą działalności zawodowej adwokatów i ich korporacji samorządowej.

S.M.

JÓZEF IGNACY BIELSKI

Dwudziestolecie Wydawnictwa Prawniczego

Nowości wydawnicze w 1972 r.

I

1. W dniu 21 stycznia 1972 r. minęło 20 lat od chwili powołania do życia Wydawnictwa Prawniczego.

Utworzone jako resortowe wydawnictwo Ministerstwa Sprawiedliwości — kształtowało i udoskonalało ono swój profil wydawniczy o tematyce prawno-społecznej i czyniło wszystko, by sprostać powierzonym mu obowiązkom zaspokajania potrzeb czytelniczych w zakresie literatury prawniczej w najszerszym tego słowa znaczeniu, a jednocześnie by przez realizowanie właściwej polityki wydawniczej przyczynić się do krzewienia kultury prawnej społeczeństwa, do zgodnego z interesami Państwa Ludowego stosowania prawa oraz do utrwalania podstaw socjalistycznej praworządności w kraju.

Początkowo zakres zadań, jakie miało do wykonania Wydawnictwo, nie był dostatecznie sprecyzowany, z czasem jednak, a zwłaszcza po roku 1958, funkcje edytorskie Wydawnictwa zostały ściśle określone przez resort. Zgodnie z wysuniętym wówczas hasłem: „frontem do praktyki!” nasze Wydawnictwo zaczęło realizować i realizuje do dziś konsekwentnie tę właśnie politykę wydawniczą.

Model rocznego planu wydawniczego naszego Wydawnictwa został w takiej

właśnie postaci ukształtowany od wielu już lat i jest nadal, w miarę możliwości, stale ulepszany. Ma on wciąż na widoku jeden i ten sam cel: z jednej strony — zaspokajanie potrzeb praktyki, nie tylko przy tym sądowo-prokuratorskiej, adwokackiej, arbitrażowej, ale także administracyjnej w najszerszym tego słowa znaczeniu, a z drugiej strony — nie zapominając ani na chwilę o ścisłym powiązaniu praktyki z nauką — dostarczanie również pozycji naukowych, z uwzględnieniem wszakże momentów przydatnych dla praktyki. Tak skonstruowany i wykonywany następnie co roku plan wydawniczy okazał się, jak to wykazała praktyka, celowy i w pełni realny.

Wspomniany wyżej cel edytorski Wydawnictwo realizuje przez dostarczanie swoim licznym odbiorcom (sędziom, prokuratorom, notariuszom, pracownikom arbitrażu państwowego, adwokatom, radcom prawnym, aplikantom sądowym, prokuratorom, notarialnym, adwokackim i arbitrażowym, kierownikom jednostek administracyjnych oraz przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych, wielu kategoriom pracowników tych jednostek i przedsiębiorstw, pracownikom resortu spraw wewnętrznych, organom MO, studentom prawa itd.) przede wszystkim tekstów obowiązującego prawa (zaopatrzone w niezbędne przypisy), bez czego działalność zawodowa tych odbiorców byłaby często niemożliwa. Praca nad zbiorami tekstów jest dość absorbująca, gdyż przepisy są liczne i rozproszone w wielu aktach, a co najważniejsze — ulegają częstym zmianom; zmusza to Wydawnictwo do wyjątkowej uwagi i czujności w śledzeniu zmian ustawodawstwa.

Równie niezbędne jak teksty są tzw. opracowania dla praktyki (literatura fachowa lub zawodowa), a następnie różnego rodzaju komentarze: albo z bardzo obszernymi wywodami, albo też ze zwięzłymi wyjaśnieniami lub krótkimi uwagami. • Wreszcie — jak już o tym zaznaczono — poważne miejsce w naszej działalności wydawniczej zajmują pozycje naukowe: monografie. Większość spośród nich to prace habilitacyjne i wyróżniające się poziomem lub oryginalnością ujęcia prace doktorskie, reszta zaś to prace wybitnych naukowców-prawników. Należy dodać, że liczba wydawanych prac naukowych wzrasta z każdym rokiem.

2. Jak przedstawia się dorobek edytorski Wydawnictwa po 20 latach jego istnienia?

Zważywszy, że Wydawnictwo nasze jest instytucją, która zatrudnia niewielką liczbę pracowników, należy stwierdzić, iż dorobek książkowy jest stosunkowo znaczny: wyraża się liczbą 1 350 tytułów o objętości przeszło 21 000 ark. wyd. i o łącznym nakładzie 10 000 000 egz.

Trudno by się było pokusić o przedstawienie — choćby w największym nawet skrócie — najcenniejszych tytułów, które zostały wydane w okresie minionych 20 lat. Nie pozwala na to przede wszystkim brak miejsca, wykaz bowiem taki byłby bardzo obszerny. Dlatego też zainteresowanych tym Czytelników pozwalam sobie odesłać do specjalnego katalogu Wydawnictwa, który został wydany dla upamiętnienia działalności edytorskiej minionego 20-lecia.

3. Należy w końcu dodać, że działalność naszego Wydawnictwa nie ogranicza się do tytułów książkowych, gdyż wydaje ono ponadto szereg czasopism, ściśle związanych z wymiarem sprawiedliwości. Tak więc od początku swego istnienia Wydawnictwo przejęło wydawanie urzędowych zbiorów orzeczeń SN w sprawach cywilnych i karnych oraz wydawanie „Nowego Prawa” (dawniej „Demokratycznego Przeglądu Prawniczego”). Prócz tego w ramach działalności Wydawnictwa wychodzą także do dziś jako czasopisma usługowe: „Zeszyty Problemowo-Analityczne”, „Przegląd Penitencjarny”, „Zagadnienia Karno-Administracyjne” (od roku bieżącego dwumiesięcznik ten nosić będzie nazwę „Zagadnienia Wykroczeń”) oraz

organ NRA „Palestra”. Nakładem Wydawnictwa ukazuje się także Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości.

Gwoli ścisłości należy jeszcze dodać, że w swoim czasie był wydawany w Wydawnictwie organ Zrzeszenia Prawników Polskich „Prawo i Życie” oraz nie istniejące już czasopisma: „Prawo za granicą”, „Ławnik Ludowy” oraz „Biuletyn Ministerstwa Sprawiedliwości”.

II

1. Na tych samych co wyżej omówione zasadach oraz z uwzględnieniem dotychczasowej praktyki naszego Wydawnictwa opracowany został plan wydawniczy na rok 1972. W planie tym znalazły się pozycje z wszystkich niemal dziedzin prawa.

2. Na czoło wszystkich tegorocznych naszych pozycji wysuwa się wielki trzytomowy Komentarz do uchwalonego w 1964 r. kodeksu cywilnego, owoc wieloletniego trudu licznych autorów (głównie sędziów Sądu Najwyższego i profesorów wyższych uczelni), recenzentów, redaktorów merytorycznych i redaktorów Wydawnictwa. Dzieło to, które pochłonęło wiele czasu, energii i trudu tak licznej zespołu osób, jest chyba największą imprezą edytorską w historii polskiego piśmiennictwa prawniczego. Tak więc uchwalony przez Sejm w 1964 r. akt wielkiej wagi, jakim jest kodeks cywilny PRL, doczekał się tego niezwykle ważnego opracowania. Chociaż omawiany komentarz, opracowany głównie przez wybitnych praktyków, przeznaczony jest przede wszystkim dla praktyki wymiaru sprawiedliwości, to jednak zawiera on również wiele dociekań i rozwiązań natury teoretycznej.

Omawiany komentarz składa się — jak to już zaznaczono — z trzech tomów: tom 1 obejmuje część ogólną i prawo rzeczowe, tom 2 — zobowiązania, a tom 3 — spadki, przepisy wprowadzające k.c., skorowidz rzeczowy oraz suplement, który stał się niezbędny w związku z uchwaleniem w październiku 1971 r. kilku ważnych tzw. ustaw rolnych.

W dziedzinie cywilistyki ważną również pozycją jest obszerny komentarz do drugiej części k.p.c., mianowicie do postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego. Będzie to pozycja cenna dla praktyków, bo komentarz, prócz szczegółowych wyjaśnień wielu spornych kwestii, uwzględniac będzie także orzecznictwo oraz liczne przepisy związkowe. Autorem komentarza jest wybitny specjalista tego działu procedury prof. E. Wengerek (część materiału opracował doc. M. Tyczka).

Następną ważną pozycją w dziedzinie prawa cywilnego jest kolejny, III tom Bibliografii prawa i postępowania cywilnego, opracowany — tak jak i poprzednie dwa tomy — przez sędziego Sądu Najwyższego Z. Trybalskiego. Tom ten zawiera ogłoszone w latach 1965—1969 wszelkie publikacje oraz orzecznictwo z zakresu cywilistyki. Stanowić on będzie — tak jak poprzednie tomy — nieocenioną pomoc dla prawnika-praktyka.

Pozostałe pozycje z dziedziny prawa cywilnego — to przeważnie monografie. Należy tu wymienić m. in. takie pozycje, jak: W. Górskiego „Umowa przewozu” (monografia poświęcona zagadnieniu przewozów osobowych i towarowych na gruncie przepisów k.c.); K. Korzana „Orzeczenia konstytutywne w postępowaniu cywilnym” (monografia zawiera szczegółową analizę pojęcia, istoty i rodzajów tych orzeczeń), A. Kubasa „Budowa na cudzym gruncie” (wnikliwa analiza odpowiednich przepisów k.c. na tle wykorzystanego orzecznictwa); W. Skierkowskiej „Międzynarodowe postępowanie cywilne przed sądem polskim w sprawach o reszczenia alimentacyjne” (rozprawa doktorska, która w konkursie PiP w 1971 r. otrzymała nagrodę Ministra Sprawiedliwości); S. Jędrucha „Odpowiedzialność za szkody wyrządzone

w związku z uprawianiem sportu” (autor omawia w swej monografii głównie odpowiedzialność cywilną).

3. W dziedzinie prawa pracy i prawa ubezpieczeń społecznych na uwagę zasługuje nowe opracowanie — według aktualnego stanu prawnego — T. Wasyleckiego pt. „Przepisy o zaopatrzeniach emerytalnych”. Jest to usystematyzowany zbiór przepisów (podstawowych i licznych przepisów wykonawczych) z zakresu niełatwego prawa emerytalnego, opatrzone cennymi objaśnieniami i szczegółowym skorowidzem.

Z tej samej dziedziny prawa wydany zostanie zaktualizowany zbiór pt. „Pracownicze urlopy wypoczynkowe” (II wydanie).

4. Kolejny dział to prawo karne, penitencjarne, kryminologia i kryminalistyka. W dziale tym pozycją pierwszoplanową jest komentarz do kodeksu karnego wykonawczego (uchwalonego w 1969 r.). Autorem tego komentarza jest dr S. Paweła.

Komentarz ten — to niezbędne pendant do wydanych w roku ubiegłym obu komentarzy do kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego. W ten sposób po ukazaniu się komentarza S. Paweła czytelnik będzie miał komplet opracowań komentatorskich do nowego ustawodawstwa karnego PRL.

Omawiany komentarz stanowi ważną dla praktyki pozycję edytorską, gdyż próbuje rozwiązać liczne problemy, jakie się mogą nasuwać przy stosowaniu w praktyce przepisów tego pierwszego w Polsce kodeksu dotyczącego wykonywania kar.

Pozostałe pozycje z zakresu prawa karnego (poza II wydaniem tekstowym kodeksu wykroczeń i kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, kolejnym zeszytem XVII „Z zagadnień kryminalistyki” i tomem II „Polskiej bibliografii penitencjarnej”, obejmującym lata 1963—1969, a opracowanym przez E. Janiszewską-Talago) — to cenne również dla praktyki, ze względu na sposób opracowania tematu, monografie naukowe. Spośród tego typu opracowań na uwagę zasługują m. in. następujące pozycje: Z. Dody „Rewizja nadzwyczajna w polskim procesie karnym”; A. Gaberlego „Umorzenie postępowania przygotowawczego w polskim procesie karnym”; A. Kafarskiego „Akcja cywilna w procesie karnym” (monografia omawiająca problematykę tzw. procesu adhezyjnego i przedstawiająca zagadnienia teoretyczne w powiązaniu z zagadnieniami praktyki); M. Leonieniego i W. Michalskiego „Warunkowe umorzenie postępowania karnego w świetle ustawy i praktyki sądowej” (monografia na temat nowej instytucji, jaką jest tzw. warunkowe umorzenie postępowania; praca uwzględnia w szerokim zakresie doświadczenia praktyki w tym zakresie); J. Leszczyńskiego „Przestępstwo zgwałcenia w Polsce” (pierwsze u nas i w Europie monograficzne opracowanie tego przestępstwa); G. Rejman „Odpowiedzialność karna za niewłaściwe wykonanie nadzoru w zespołowym działaniu” (rozprawa habilitacyjna); A. Tobisa „Zasady orzekania w sprawach o warunkowe zwolnienie” (rozprawa habilitacyjna); A. Spotowskiego „Przestępstwa służbowe”.

5. Dwie duże objętościowo pozycje z dziedziny prawa administracyjnego, finansowego i tzw. ustawodawstwa gospodarczego zajmują w tej dziedzinie miejsca czołowe. Są to: L. Bara „Kodeks budowlany” (czwarte, zmienione i uaktualnione wydanie zbioru przepisów z zakresu prawa budowlanego z licznymi objaśnieniami) oraz E. Jabłońskiego, K. Gawlikowskiego i F. Wentowskiego „Zbiór przepisów dotyczących inwestycji” (wydanie III, uwzględniające założenia planu rozwoju gospodarki narodowej na lata 1971—1975). Jest rzeczą zbytnią udowadnianie, jak ważne są obie te pozycje dla jednostek gospodarczych naszego kraju.

Z innych pozycji należy z kolei wymienić prace uwzględniające potrzeby jednostek gospodarki uspołecznionej i organów administracji. Będą to pozycje: B. Bogomilskiego „Opinie, porady prawne i wyjaśnienia w sprawach organizacji i funkcjonowania rad narodowych” (tematem są sprawy organizacyjne rad narodowych, zakres ich działania, sprawy kadrowe itd.); Z. Kłafkowskiego i H. Ligięzy „Wzory pism procesowych w postępowaniu arbitrażowym” (wzory opatrzone krótkim komentarzem); W. Wołłejki „Prawo wodne” (II wydanie zbioru przepisów dotyczących gospodarki wodnej); R. Orzechowskiego „Jakość wyrobów przemysłowych” (ważniejsze przepisy z objaśnieniami); J. Bolesty „Przepisy o ustalaniu cen” (zaktualizowane, II wydanie zbioru); „Orzecznictwo naczelných organów administracji państwowej” (praca zbiorowa, tom II pozycji, której tom I ukazał się w 1968 r.); zbiór przepisów pt. „Kodeks drogowy” (w wystarczająco wysokim nakładzie).

Na odrębne omówienie zasługują następujące trzy pozycje: K. Siarkiewicza „Dochodzenie i naprawienie szkód górniczych” (jest to cenne opracowanie problematyki związanej z dochodzeniem i naprawieniem szkód górniczych — z przeznaczeniem głównie dla praktyki); dwie pozycje z planu Instytutu Nauk Prawnych PAN: S. Głowackiego „Zjednoczenia państwowych przedsiębiorstw terenowych w systemie organów rad narodowych” (w monografii omówiono m. in. rolę i zadania rad narodowych w tej kwestii) oraz J. Łętowskiego „Polecenie służbowe w administracji” (monografia poświęcona temu poleceniu jako instytucji prawnej).

6. Z pozostałych własnych pozycji Wydawnictwa wspomnieć jeszcze należy o kolejnym (XXIV) Biuletynie Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce „oraz o tradycyjnie wydawanym co roku „Informatorze Prawniczym” (tym razem chodzi o wydanie na rok 1973).

Poza tym z pozycji wydanych na zlecenie resortu sprawiedliwości, Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych, Zrzeszenia Prawników Polskich i Społecznego Komitetu Przeciwalkoholowego ukażą się m. in.: „Zbiór obowiązujących resortowych aktów prawnych Ministerstwa Sprawiedliwości” (2 tomy); „Statystyka sądowa 1971” (3 zeszyty); „Ochrona lasów przed szkodnictwem” (autorzy: L. Jastrzębski i E. Stankiewicz); cały szereg broszur na zlecenie ZPP, stanowiących materiały szkoleniowe dla uczestników różnych kursów; wreszcie L. Falandysza „Prawne i kryminologiczne zagadnienia przestępstw alkoholowych w stosunku do innych krajów” i S. Frankowskiego „Nowe ustawodawstwo karne a zwalczanie alkoholizmu” i inne — na zlecenie Społecznego Komitetu Przeciwalkoholowego.

KRONIKA

Z życia izb adwokackich

Izba kielecka

I. Zebranie kierowników zespołów adwokackich Wojewódzkiej Izby Adwokackiej w Kielcach.

W dniu 14 listopada 1971 r. odbyło się zebranie kierowników zespołów adwokackich Izby kieleckiej, w którym obok kierowników zespołów wzięli udział: przedstawiciel NRA adw. Antoni Borkowy, prezes WKD, przedstawiciel Komisji Wymiaru